

Naš glas

GLASILO KOMBINATA DELAMARIS

INTERNA IZDAJA

LETNIK V.

IZOLA, 3. JULIJA 1963

STEV. 5

11434

Delo pri reševanju problemov borcev

Na osnovi sklepov, sprejetih na letni konferenci Zveze borcev, se občinski odbor ZB trudi, da bi čim uspešneje reševal raznovrstne probleme, ki zadevajo borce. Nedvomno je eno od teh vprašanj socialno stanje, kateremu je v zadnjem času posvečal vso pozornost. V ta namen je bila izvedena anketa o socialno najbolj ogroženih, na osnovi katere je bilo ugotovljeno, da je v naši občini izmed 1200 članov 33 borcev, ki imajo od 2 do 8 tisoč din mesečnih dohodkov na družinskega člana. Zato je bil Svetu za socialno varstvo pri ObLO Izola poslan predlog komisije, da se tem borcem prizna primerna priznavašina.

Sredstva, ki jih je ObLO predvidel v ta namen, ne bodo zadostila vseh potreb, ker je poleg že navedenih primerov še veliko takih, katerih mesečni dohodki ne zadoščajo za primerno preživljanje svojih družin. Ker je bil sklad za pomoč borcem, v katerega se stekajo sredstva iz raznih virov, še ustanovljen, pričakujemo, da bodo poleg ObLO tudi druge organizacije in podjetja prispevali k večanju sredstev tega sklada.

Borci, ki so izpolnjevali pogoje za izjemno upokožitev in niso imeli urejenega socialnega stanja, so bili predlagani za upokožitev po členu 73 in 80 ZPZ. S pridobitvijo pokojnine so si izboljšali socialni položaj.

Občinski odbor ZB nudi svojim članom pomoč in nasvete pri urejanju dokumentacije za uvedbo zahtevkov priznanja posebne delovne dobe in drugo. Za uspešnejše reševanje takih problemov svojih članov je vsako sredo od 18. do 19. ure ura pravnega posvetovanja na sedežu odbora.

Že v lanskem letu je organizacija ZB organizirala specialne zdravniške preglede tistih borcev, ki so takih pregledov nujno potrebni. Ta ukrep je bil zelo koristen, zato so bila tudi letos izposlovana sredstva za 30 do 40 pregledov.

Zveza borcev pomaga tudi v drugih vprašanjih. Mnogokrat naletimo na vprašanja, za katerih rešitev je potrebno sodelovanje med organizacijami, posebno pa so včasih ovira za njihovo izpolnitev finančna sredstva. Trenutno se največ ukvarjamo s stanovanjskim vprašanjem, ki je za sedaj najbolj pereče in posvečamo največjo skrb predvsem gradnji stanovanj za nezaposlene borce. V ta namen so republiški svet, ObLO in stanovanjski sklad že leta 1962 določili 28.700.000 din za gradnjo desetih stanovanj.

Komisija za gradnje pri občinskem odboru ZB Izola se je v letu 1962 trudila, da bi našla najprimernejši in najcenejši tip gradnje. Zaradi tehničnih ovir pri določitvi tipa gradnje, lokacije, izdelavi načrtov itd. se je zadeva zavlekla, tako da je moral novi odbor ZB v letošnjem letu to vprašanje ponovno proučiti in ukreniti vse potrebno, da bi gradnjo čimprej pričeli. Zato so o gradnji stanovanj za borce razpravljali ObLO, predstavniki ZB in Stavbenika. Sprejeli so sklep, naj se ugotovi, kateri tip gradnje bi bil najprimernejši in najcenejši ter pod kakšnimi pogoji bi podjetje Stavbenik v najkrajšem ča-

su začelo gradnjo teh stanovanj. Osvojen je bil Stavbenikov tip vrstnih hiš, v katerih bo vsako stanovanje stalo 3.180.000 din ne upoštevajoč komunalne ureditve.

Kljub minimalni ceni, ki jo je postavilo podjetje Stavbenik, in najnižjemu prispevku za komunalno ureditev pa bo cena stanovanj za ca. 5.000.000 din višja od razpoložljivih sredstev. Zaradi tega bo letos zagotovo zgrajenih le 8 stanovanj, ostala pa v prihodnjem letu.

S tem pa bo le delno rešeno stanovanjsko vprašanje, saj večina borcev z manjšimi osebnimi dohodki živi v slabih stanovanjih, ki so potrebna popravil. Večina starih hiš pa nima potrebnih sredstev za vzdrževanje, niti ne morejo dobiti potrebnih kreditov za popravila. Zato bo potrebno najti primerne rešitve za ureditev tega perečega vprašanja.

Gospodarske organizacije, v katerih so zaposleni borci so doslej posvečale vse premalo skrbi vprašanju popravil stanovanj za borce. Zato bi bilo nujno, da v prihodnje bolj načrtno rešujejo stanovanjsko politiko in upoštevajo nerešene probleme bivših borcev.

P. M.

Izobrazba in kvalifikacija borcev

Za časa NOB in v povojni izgradnji porušene domovine večina borcev ni imela časa misliti na šolanje in pridobivanje strokovno teoretičnega znanja ter kvalifikacij. Njihova glavna skrb je bila čimprej obnoviti od vojne opustošeno domovino, zgraditi potrebne industrijske in druge objekte, ki so bili nujno potrebni zato, da sami pričetno izkoriščati naša prirodna bogastva, da bosta zagotovljena delo in zaslužek našemu delovnemu ljudstvu, ki naj prevzame nadzorstvo za izgradnjo socializma. Borci so se zavedali, da z izgradnjo socialističnega sistema ustvarjajo boljše živ-

ljenje vsemu delovnemu ljudstvu, zato so nesebično doprinali tudi največje žrtve v NOB in v povojni izgradnji. Večina borcev pa se ni zavedala vseh nalog in težav, ki bodo nastale pri izgradnji našega gospodarstva glede na mednarodna gospodarska trenja itd. in da bo povojni dinamični tempo gospodarskega, političnega, tehničnega in znanstvenega razvoja zahteval nenehno vsestransko izobrazbo ljudi.

Pri izvrševanju odgovornih nalog na raznih vodilnih mestih v gospodarskem, političnem in drugem življenju so si borci pomagali (Nadaljevanje na 2. strani)

Vaša kri rešuje življenje

Dobri dve leti deluje v Izoli transfuzijska postaja in v tem kratkem času je 754 Izolčanov s svojo krvjo reševalo življenja ponesrečencev, porodnic in bolnikov. Za to plemenito pomoč se je prijavilo še več ljudi, ki pa iz zdravstvenih razlogov niso bili deležni te časti, da bi s svojo krvjo pomagali trpečemu človeku.

Naša družba visoko ceni ta človekoljubna dejanja, katerih z denarjem ni mogoče plačati. Najprimernejša oblika zahvale in priznanja so značke. Za petkratno oddajo krvi dobi darovalec srebrno, za desetkratno pa zlato značko. Tako je bilo v tem času

podeljenih v Izoli 70 srebrnih in 9 zlatih značk.

Razveseljiva je tudi ugotovitev, da je od nastanka transfuzijske postaje v Izoli dalo kri tudi 263 članov našega kolektiva. Vaša kri rešuje življenje! Pod tem geslom je občinski odbor 4. junija priredil slovesen sprejem za krvodajalce v naši komuni, na katerem so bila podeljena priznanja darovalcem krvi. Srebrno značko je dobilo 19 krvodajalcev, zlato značko pa so dobili **Ivan Borko** — uslužbenec Ljudske milice, **Rudolf Bozi** — delavec v Mali opremi, in **Vlado Janovski** — telovadni učitelj v izolski osnovni šoli. Ob tej priložnosti je prejelo srebrno značko tudi sedem članov našega kolektiva: **Štefka Anderlič** iz skladišča zelenjave, **Milan Butinar**, mizar, **Stane Furlan** iz analitskega oddelka, **Lucijan Nemec** iz skladišča gotovih izdelkov, **Jože Markežič**, ribič, **Vida Zidar** iz oddelka pločevinaste embalaže in **Jože Hribar**, mizar.

V kombinatu pa imamo še več takih odlikovancev, za katere pa skoraj ne bi vedeli, če ne bi bili vpisani v analizi Rdečega križa.

Leta 1961 je prejel zlato značko tov. **Stanko Škapin** iz skladišča pločevine. Srebrno značko so tedaj prejeli **Jože Kranjc**, **Marjan Olenik**, **Ivan Trampuž**.

V lanskem letu pa so prejeli srebrne značke **Emil Pugelj**, **Branko Homovec**, **Nežka Bedek**, **Jože Vrtovec**, **Lea Pučko**, **Slava**

Marc, **Branko Sila** in **Anton Prelec**.

Na tem sprejemu, ki sta mu prisostvovala tudi predsednik SZDL Boris Debeljak in predsednik občinskega odbora RK dr. Amalija Cotič, je dr. Božena Zehn-Boh pozdravila zbrane krvodajalce: »Naše zahvale, ki vam jih damo, ko kot krvodajalci odhajate iz transfuzijske postaje, pričanjamo z besedami: znanost brez človekove ljubezni in požrtvovalnosti je včasih popolnoma brez moči. Vi vsi ste dojeli resničnost teh besed, vi vsi ste med prvimi priskočili na pomoč našim bolnikom in s svojo krvjo pomagali ohraniti že vrsto življenj. Prav zato bodo vam, ki ste tukaj zbrani, podeljene zlato in srebrne krvodajalske značke, ki vas bodo spremljale skozi vse življenje in vas spominjale na dan, ko vam je človeštvo s to značko dalo simbol svojega priznanja, občudovanja in zahvale.«

Te tople besede so zelo ganile prisotne, želimo pa, da bi se ob njih zamislili tudi tisti, ki doslej še ne sodelujejo v tej humani akciji.

Občinski odbor RK tudi letos organizira večjo krvodajalsko akcijo, ki bo trajala od 1. julija do 30. septembra. Vsi bomo imeli dovolj priložnosti za pomoč tistim, ki so naše pomoči potrebni.

V našem kolektivu sprejema prijave tajnik sindikata Andrej Stres. Tovariši, klic na pomoč naj ne ostane brez odziva!

(Nadaljevanje s 1. strani)

IZOBRAZBA IN KVALIFIKACIJA BORCEV

gali s pridobljenimi izkušnjami, tečaji itd. Veliko se jih je izobraževalo v raznih večernih šolah za usposabljanje borcev, vendar pa je bilo precej takih, ki za to niso imeli časa ali pa so to zanemarili. Medtem pa se je šolal nov, mlad kader, ki danes prevzema vodilna mesta v našem družbenem življenju, kar je povsem razumljivo, starejši borci pa so dolžni tem posredovati pridobljene izkušnje, tako da ne bi nastali zastoji v našem gospodarskem in družbenem razvoju. Dogaja pa se, da se nekateri borci pri tem čuti-jo zapostavljeni in ljubosumno gledajo ali celo kritizirajo prihod mladega kadra na vodilna mesta, namesto da bi nudili vestransko pomoč. Upoštevati bi tudi morali, da je veliko borcev zaradi prestanih naporov fizično in živčno izčrpanih in zato nimajo več tistih sposobnosti kot mladi kader. Zato bi morale gospodarske organizacije pokazati polno razumevanje in take ljudi postaviti na taka delovna mesta, kjer bodo lahko dosegali zaželene uspehe v prid podjetju in družbi. V nasprotnem primeru povzroča to zagrenjenost in razočaranje borcev. Zato bi bilo prav, da bi v bodoče posvečali več pozornosti vprašanju, ki jih borci omenjajo na sestankih, in da bi hitreje reševali določene probleme. Vodilni ljudje iz podjetij pa bi morali imeti več direktnih stikov z borci, prihajati na njihove sestanke, se seznanjati z njihovimi problemi in jih skupaj reševati. Take in podobne stvari smo imeli priliko slišati tudi na nedavnih množičnih sestankih borcev, kjer so jasno povedali, da se jih nekdanji voditelji iz NOB izogibajo in ne poznajo več tovarštva, ustvarjenega v krvavi narodnoosvobodilni borbi.

P. B.

Tovariš Lucijan Nemec je slep, pa je vendar med odlikovanci

Mladina dobi svoje prostore

Mladinska organizacija v Izoli doslej ni imela lastnega prostora, kjer bi lahko razvila svojo dejavnost tako, kot bi želela in kot bi bilo po njenem programu potrebno. Posamezni aktivisti so zadevo reševali, kakor je kdo vedel in znal, v največ primerih pa delo ni šlo naprej.

Precejšen vzrok za tako stanje so bili prav prostori, čeprav smo radi površno ugotavljali, da mladina ni aktivna. Samoupravni organi v kombinatu so o tem večkrat razpravljali in končno zadevo tudi rešili.

Z občinskimi ljudskimi odbori je bil dosežen sporazum, po katerem bomo odstopili lokale v stanovanjskem bloku št. III. Kmetijski zadrugi Izola ter tukajšnji pekarni, ki bosta v teh prostorih uredili svoje poslovalnice.

Za dobljene prostore bosta zadruga in pekarna prevzeli ustrežni del kredita, ki je bil porabljen za ta blok, in bosta prevzeli 5,5 milijona.

Te lokale je kombinat odstopil omenjenima gospodarskima organizacijama pod pogojem, da občinski ljudski odbor zagotovi do 1. septembra letos mladinski organizaciji v Izoli vse prostore v prtiličju dosedanje vajeniške šole.

S tem je rešen velik problem naše mladine, ki bo lahko že v letošnji zimski sezoni zaživela in s svojo aktivnostjo upravičila pozornost, ki je je deležna.

Istočasno pa je rešeno vprašanje sodobnih prodajalnic, zlasti prodaje kruha, kjer je bila rešitev že zelo nujna.

OBVESTILO

Na zadnji seji je sindikalni odbor zaradi premale zainteresiranosti za Lepeno sklenil, da zniža dnevni penzion v našem počitniškem domu.

Vsi člani našega kolektiva z ožjimi družinskimi člani, ki bodo nastanjeni v podstrešnih sobah našega doma v Lepeni, bodo plačali dnevni penzion 350 din. Za vse ostale pa ostane cena penziona ista, t. j. 500 din kot doslej. Otroci do 14. leta starosti imajo od navedenih cen 50 % popust.

Prijavijo se lahko vsi člani kolektiva, tudi tisti, ki so dopust v Lepeni v prejšnjih letih že preživeli.

Letos je uveden tudi četrti obrok hrane, malica, sestojeca se iz konzerv naših izdelkov, ki je všteta v dnevni penzion.

Prijavite se za Lepeno, kjer boste preživeli lepe počitnice!

Sindikalni odbor
»Delamaris«

Prostori so bili dograjani že predčasno in določeni za trgovske lokale, vendar je bilo težje poiskati investitorja za dokončno opremo, ki bi veljala nadaljnjih 7 do 8 milijonov. Prvotni interesent je bil »Fructus« iz Kopra,

ki pa je pozneje odstopil. Da prostori ne bi ostali prazni, jih je delavski svet kombinata letos pozimi namenil mladini kombinata. Kasneje sta se javila omenjena investitorja, ki bosta uredila dve sodobni prodajalni.

Slika nazorno prikazuje potrebo po novi ribarnici

Nova ribarnica

Delavski svet kombinata je marca letos odobril izgradnjo ribarnice v Ljubljani.

Urejene, sodobne prodajalne svežih rib Ljubljana nima in je temu primerna tudi današnja prodaja v zasilnem prostoru, ki ne ustreza ne kupcu ne prodajalcu. Sredstva za izgradnjo ribarnice dajeta dve podjetji: naše in uprava trgov — Ljubljana. Po predračunski ceni bo izgradnja stala okrog 22,5 milijona dinarjev. Naš delež je 9,5 milijona za gradbeno dela in 0,5 milijona za načrte. Do danes smo prispevali že 7,2 milijona.

Gradnja lepo napreduje in računamo, da bo delo končano septembra. Nova ribarnica bo pod Plečnikovimi arkadami na ljubljanskem živilskem trgu. Prostor je dolg približno 30 metrov in širok 5 metrov. Sedaj oblagajo stene do višine 2 metrov z belimi ploščicami.

Opremo bomo morali nabaviti sami. Pozanimali smo se, kako so urejene moderne ribarnice drugod. V Trstu, kjer je zelo veliko potrošnikov svežih rib, smo videli pred kratkim odprto pro-

dajalno, ki je res sodobno urejena. Povabili smo izvajalca del in arhitekta na ogled. Predvsem zaradi njene praktičnosti želimo, da bi bila naša ribarnica v Ljubljani zgrajena na podoben način. Tudi oprema naj bi bila v skladu s prostorom, prodajni pult pa med seboj tako povezani, da bi dopuščali možnost prodaje z več prodajalci, obenem pa tvorili z bazenom za žive ribe in ostalo pripadajočo opremo okusno celoto.

Vložena sredstva so sicer res precejšnje breme za naš kombinat, toda upravičeno lahko pričakujemo, da bodo tudi ta sredstva v bližnji bodočnosti ublažila bremena, ki bodo v našem kolektivu nastajala na drugih področjih gospodarskega udejstvovanja. Prav zadnje čase, zlasti pa v letošnjem letu je povpraševanje po svežih in globoko zmrznjenih ribah močno naraslo. Naša dolžnost je, da zadostimo vsem potrebam potrošnikov in v okviru možnosti oskrbujemo trg s svežimi in globoko zmrznjenimi ribami, kar je za nas ekonomsko pomembno, ker nam tudi prodaja rib povečuje naš poslovni uspeh.

ZA PREVENTIVO 7 MILIJONOV

Ta znesek se zdi na prvi pogled zelo visok in vsiljuje vprašanje, kaj toliko stane. Po programu, ki ga je delavski svet odobril, je predvidenih 1.680 sistematičnih pregledov. Vsak pregled stane 3.400 din. Prvih pregledov ob sprejemu na delo je predvidenih 120 in stane vsak 3.500 dinarjev. Tak pregled namreč vsebuje vse storitve sistematičnega in kliničnega pregleda. Tudi cepljenje proti tetanusu je predvideno in zanj je zagotovljeno 450.000 dinarjev. Vsako posamezno cepljenje stane 280 din. Predvidoma bo cepljenih 1600 članov kolektiva. Stroški prve pomoči bodo znašali 360.000 dinarjev.

Za stroške administracije ter druge zdravstvene evidence je predvidenih 550.000 din.

Delavski svet je pazljivo preučil predlog obratne ambulante, ki ga je pred tem že obravnavala komisija za gospodarsko-finančno vprašanja ter predlog v celoti potrdila. Izplačevali bomo na podlagi seznama pregledanih članov kolektiva in po opravljenih zdravniških storitvah.

ZAKLJUČILI SMO TEČAJ SLOVENSKEGA JEZIKA

Upravni odbor kombinata je na svoji 23. seji sklenil, naj organiziramo tečaj slovenskega jezika. To smo sklenili zaradi tega, ker ljudje v naši administraciji ne poznajo dovolj osnov slovenskega jezika, še manj pa sestavljanja raznih dopisov. Da bi vsaj malo izpopolnili znanje slovenskega jezika, smo organizirali tečaj. Tečaj so obiskovali vratarji, uslužbenci tehničnega sektorja, materialnega, finančnega, obratovnega oddelka, oddelka za obračun osebnih dohodkov, uslužbenci splošnega sektorja ter administrativni kader iz proizvodnje. Vseh skupaj, ki bi morali obiskovati tečaj, je bilo 56, redno pa ga je obiskovalo 46 uslužbencev. Torej 10 ljudi ni na tečaj prišlo niti enkrat. Nekateri so opravičeno izostali n. pr. zaradi bolezni, medtem ko so si nekateri domisljali, da slovenščino dovolj dobro poznajo in da jim ni potrebno nobeno novo znanje. Žal pa so vmes tudi taki, ki zaradi oholosti svojega neznanja ne priznajo.

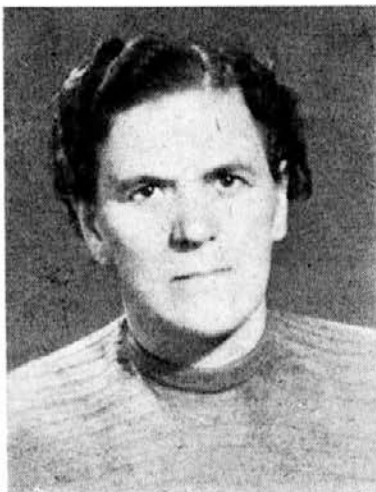
Prav bi bilo, da bi te ljudi, ki so neopravičeno izostali, postavili na preizkušnjo, da bi videli, če res tako odlično obvladajo slovenski jezik, da jim ni potrebno prav nič več.

Uspeh tečaja se je pokazal pri zaključni nalogi. Želja vseh tečajnikov je bila, da bi še organizirali takšne tečaje pod vodstvom istega profesorja, ki jim je v tako kratkem času in na preprost način posredoval toliko znanja iz slovenskega jezika.

Tri petdesetletnice

V letošnjem juliju bodo tri naše sodelavke praznovale 50-letnico. Prosimo jih, naj nam nikar ne zamerijo, če izdamo to žensko tajnost.

Tov. Libera DEPONTE je bila rojena 6. 7. 1913 v delavski družini

Libera Deponte

ni v Izoli. Kmalu se je zaposlila v bivši tovarni Arrigoni.

Četudi delo v oddelku zelenjave, kjer je 20-letna Libera začela pot tovarniške delavke, ni lahko, je naša jubilarica vzdržala polnih 30 let. V tem času je doživela mnogo lepega, pa tudi hudih uric se spominja. Ustvarila si je družino in danes živi z možem, ki bo tudi letos praznoval 50-letnico, s hčerko Bruno ter vnukinjo Ester.

Čeprav si je vseskozi sama trdo služila svoj kruh, je ostala ve-

dra in čila. Ob njenem življenjskem prazniku ji tudi kolektiv čestita in kliče na mnoga leta.

Z Abrahamom se bo srečala tudi Amalija KLEVA. Rojena je bila 12. 7. 1913 v Dvorih nad Izolo. Pred 27 leti se je poročila in takrat sta z možem prišla v Izolo. Tri leta kasneje se je zaposlila v bivšem Arrigoniju, kjer je ostala do danes. Tudi njen mož dela v našem kombinatu. Vse svoje moči je posvetila tovarni in družini, ki ji je danes v veselje. Hčerka Pina je medicinska sestra in že poročena, 22-letni Lucijan pa je mizar v »Nanosu«.

Na svoji življenjski poti je tov. Malka okusila vse grenkobe in gorje hudih časov, vendar je še vedno krepka in vedra, polna življenja in volje.

V teh dneh, ko ji vsi njeni dragi stiskajo roko in ji želijo vse dobro, se tem željam in čestitkam pridružujemo tudi vsi sodelavci iz Delamarisa.

Fausta Dudine

Srečala sem veselo in nasmejano ženo, polno življenja in vedrine. Prav nič ni kazala, da bo 28. julija praznovala 50-letnico. Fausta DUDINE je zaposlena kot kvalificirana delavka v strojnem oddelku. V tovarni je že 30 let, vedno zdrava in zadovoljna. Še vedno rada zapoje ter s svojo veselostjo poživlja svojo okolico. Za svoje kvalitetno delo, disciplino in delovno vnemo je bila v letu 1961 odlikovana z odlikovanjem dela.

Letos bo naša Fausta praznovala tudi srebrno poroko, 25 let skupnega življenja z možem Francem. Ob tem dvojnem prazniku ji čestita tudi naš kolektiv, posebno pa sodelavke iz strojnega oddelka, ki ji kličejo: »Še na mnoga leta, mala Fausta!«

Amalija Kleva

Vzgoja in varstvo otrok v Izoli

Izola je gospodarski in kulturni center komun, ki se vedno bolj razvija. K uspešnemu razvoju največ prispevajo industrija, gradbeništvo, trgovina, obrt in kmetijstvo, v zadnjem času pa je pomembna veja gospodarstva tudi turizem z gostinstvom. Tudi kulturna, športna in društvena dejavnost ne zaostaja. Tako močan gospodarski razvoj je povod velikemu prilivu nove delovne sile in spremembi strukture prebivalstva.

V Izoli živi 8403 občanov, od tega je začasno bivačih 746. Vseh stalno zaposlenih občanov je 3961. V številu v Izoli živčih občanov je všteti tudi okoli 2500 otrok do 15 let starosti. Šoloobveznih otrok je 1350, otrok do 7 let starosti je 1150; skupaj je torej 2500 otrok.

Razumljivo je, da so starši dolžni skrbeti za svoje otroke, odgovornost za vzgojo pa ima tudi naša socialistična družba in ji ne more biti vseeno, kako se mladi rod razvija in vzgaja.

Vseh zaposlenih žensk je v Izoli okoli 2000, od tega je nad 800 mater, ki imajo ca. 1700 otrok. Med materami je veliko takih, ki živijo s svojimi otroki v slabih socialnih razmerah. Tem bi bilo po-

trebno omogočiti, da dajo svoje otroke v vzgojno-varstveno ustanovo.

Veliko zaposlenih mater prepriča svoje otroke za čas zaposlitve brez varstva doma ali na cesti. Tako stanje pa povzroča slabo vzgojo, slabe uspehe v šoli, uničevanje parkov in javnih nasadov, gmotno škodo na raznih javnih objektih, napravah itd. in tudi kriminalna dejanja.

Varstvu in vzgoji otrok je potrebno posvetiti več skrbi, zato je treba od ugotavljanja preiti k dejanjem. Predvsem si moramo ustvariti točen pregled socialnega in vzgojnega stanja otrok, nato pa začeti načrtno in sistematično urejati varstvo in vzgojo.

V Izoli je otroška varstveno-vzgojna ustanova pri stanovanjski skupnosti. Ustanova ima vrtec in otroški dom. Kapacitete te ustanove še zdaleč ne zmerejo sprejeti v varstvo in vzgojo niti tistih otrok, ki so brez varstva doma za čas zaposlitve staršev, še manj pa ostalih, ki bi tudi bili potrebni vzgoje in varstva.

Vrtec in otroški dom imata skupno kapaciteto 110 otrok, povprečna zasedenost za prve štiri mesece letošnjega leta pa je naslednja:

1. dojenčkov do 3. leta starosti je bilo v oskrbi dnevno	18
2. predšolskih otrok je bilo dnevno v oskrbi z malico in kosilom	87
3. predšolskih otrok v varstvu samo z malico je bilo dnevno	12
4. otrok iz drugih občin z vso oskrbo pa je bilo dnevno povprečno	18
Skupaj	135

Iz tega pregleda je razvidno, da je bilo v ustanovi 25 otrok več, kot znašajo kapacitete. Poleg tega števila otrok pa je v otroški

varstveno-vzgojni ustanovi dnevno v prvih 4 mesecih dobivalo kosilo po 32 otrok.

Cene uslugam v ustanovi:

1. Vsa oskrba dojenčkov za 8 ur dnevno znaša mesečno	6.500
2. Varstvo in vzgoja otrok z malico in kosilom za 8 ur dnevno znaša mesečno za otroke od 3. leta starosti dalje	5.500
3. Varstvo in vzgoja za otroke od 3. leta dalje za 8 ur dnevno z malico (brez kosila) znaša mesečno	2.500
4. Celotna oskrba otrok iz drugih občin znaša mesečno	25.000
5. Samo kosilo stane dnevno	120

Cene uslug ustanove so primerne, vendar za marsikatero mater previsoke. Kolektiv se trudi, da kljub naraščanju cen prehranbenim artiklom svoje usluge zaračunava po stari ceni in išče vse mogoče možnosti, da bi se cene uslugam znižale in približale zmogljivosti večine staršev. Na cene uslug negativno vpliva razda-

lja med vrtcem in otroškim domom, ker sta potrebni dve kuhinji in dvojno osebje, dotrajanost električne in vodovodne instalacije v otroškem domu, premajhna pomoč delovnih organizacij in še razni drugi vzroki.

Pri plačevanju uslug za člane svojega kolektiva pomaga le kombinat Delamaris. Pomoč za čas od

1. I. do 30. IV. 1963 je bila naslednja:

januar	48 otrok	113.226
februar	50 otrok	111.748
marec	52 otrok	122.234
april	61 otrok	148.310

Skupaj za 4 mesece 495.518

Delamaris prispeva za 53 otrok povprečno po 123.379 din na mesec. Znesek ni majhen in je vreden pohvale. Priporočljivo bi bilo, da bi tudi druge delovne organizacije posnemale prizadevnost Delamarisa in poskrbele, da otroci zaposlenih staršev dobe potrebno varstvo in vzgojo.

Ustanova posluje uspešno, čeprav finančno stanje ne dovoljuje razsipavanja. Vodi jo petčlanski upravni odbor, izvoljen iz članov delovnega kolektiva, skrb pa ji posveča tudi svet stanovanjske skupnosti Izola in izvršilni odbor sveta. Samoupravljanje je šele na začetni stopnji ter ima v sodelovanju s starši in organi družbenega in delavskega samoupravljanja v stanovanjski skupnosti in komuni vse pogoje za uspešen razvoj. Povezava s starši je dosežena, potrebno pa jo je utrditi. Po pravilih ustanove se zbor skliče 4-krat letno. Vodstvo ustanove pojasnjuje staršem namen varstva in vzgoje, prikaže dosežene uspehe ter tolmači probleme. Starši pa pomagajo odpravljati težave, ki se pri delu z otroki v ustanovi porajajo, in dajejo predloge za uspešnejše nadaljnje delovanje.

Kapacitete ustanove so na splošno veliko premajhne, če upoštevamo, da ima Izola 2500 otrok do 15 let starosti. V varstvu je sedaj 117 ali 4,68 % otrok. Naša skupna skrb je, da se v bližnji bodočnosti povečajo kapacitete ustanove, tako da bo sposobna sprejeti v varstvo in vzgojo vsaj 300 otrok. Potrebe kažejo, da bo še posebej treba skrbeti za povečanje kapacitet za varstvo dojenčkov.

Otroško varstvo in vzgoja pa se ne izvajata le v popolno organiziranih ustanovah, temveč se morata organizirati tudi v okviru hišnih svetov, velikih blokov, preko raznih zabavnih in delovnih krožkov, otroških igrišč in podobno. Tudi v tem pogledu je premalo storjenega, zato bodo v letošnjem letu pričeli graditi 3 otroška igrišča iz sredstev občinskega proračuna in s prostovoljnim delom otrok, mladine in občanov. Doseči bo potrebno še razumevanje pri investitorjih novih blokov, da se v vsakem novem bloku uredijo tudi prostori za otroško varstvo in da hišni sveti temu problemu prično posvečati več pozornosti.

Upravičeno pričakujemo, da bodo nova občinska skupščina in ostali organi delavskega in družbenega upravljanja problemom otroškega varstva in vzgoji posvetili pozornost, ki jim pripada.

Obisk v Podravki ali tri dni življenja

Tako nekako bi lahko imenovali ekskurzijo v podjetja živilske stroje. V začetku junija jo je organizirala naša sindikalna podružnica. Naj že v začetku povemo, da je organizatorjem uspelo združiti koristno s prijetnim. Tako so tegobe in nevesočnosti, ki jih prinaša vsako potovanje, bogato poplačale zanimivosti in doživetja na tej poti.

Naš prvi obisk je bil namenjen tovarni mesnih izdelkov »Emona« v Zalogu pri Ljubljani. Tovarna sodi med najmodernejše te vrste, zato je proizvodni proces pritegnil našo pozornost. Vse je kot na tekočem traku, vendar je tu namesto traku pod stropom speljan tir. Z njega na škripcih visi živina. Mesarji opravijo vsak svoje delo in potiskajo živino po vrsti drug proti drugemu. Ko je vse opravljeno, avtomatska tehnika pokaže težo in kos zdrkne v hladilnico ali v prekajevalnico, kamor pač zahteva postopek. Brezhibna higiena ter tempo dela sta prav gotovo odlika tega kolektiva, ki ima še vrsto načrtov, potreb in želja.

Druga naša postaja je bila tovarna hranil »Kolinska«. S svojimi kooperanti smo se imeli že kaj več pomeniti in pogledati. Če je bilo v »Emoni« za naše pojme vse preveč mokro, je bilo tu presušeno. Tovarna je še iz časov Franca Jožefa in zato seveda manj moderna. So pa že krenili na pot modernizacije. Predvsem se skušajo uveljaviti z novimi proizvodi. Sicer je to stvar kolektiva. Lepo so nas sprejeli ter postregli iz domače in tuje proizvodnje. Ob zaključku nam je direktor povedal kratko zgodovino tovarne ter njen gospodarski razvoj.

Predsednika sindikata in delavskega sveta sta povedala nekaj prijaznih besed. Po kratkem vabljenju drug drugega na obisk smo sedli v naš »Mercedes« in se ustavili šele na Trojanah, kjer smo obedovali.

Na nadaljnji poti smo se ustavili tudi v Mariboru, potem pa hiteli dalje. Dan se je že nagibal, Borl s svojim gradom pa je bil še daleč.

Bila je že popolna tema, ko smo dospeli na grad Borl, ali malo bolj zlobno rečeno, ko smo grad zavzeli, saj nas je bilo takoj povsod polno. Ta srednjeveška trdnjava zemljiških gospodov, ki je tudi med našo revolucijo služila tujcu, da je vanjo zapiral naše rodoljube, je sedaj preurejena v gostišče, ki s slikovito okolico privablja vedno več domačih in tujih gostov. Malo nižje je državno posestvo Zavrč

in kraj Zavrč, ki je bila nekoč znana postaja splavarjev. Med splavarji je veljalo pravilo, da o tem, kar so doživeli od te postaje naprej, doma ne pripovedujejo.

V teh grajskih sobanah smo Delamarisovci prvič spali, eni več drugi manj. Bolj malo počitka je bilo pač za tiste, ki so imeli to noč »koncert«. Skupina avstrijskih turistov, ki je bila ta dan v gradu, je ugotovila, da smo kulturna skupina, ki prireja koncerte. O tem so bili prepričani, niso se pa mogli zediniti, kdo smo. Eni so trdili, da smo Slovenci, drugi da smo Hrvati, tretji pa da smo Italijani. Pester program jih je pač zmedel. Podrobnejše opisovanje večera na Borlu bi se preveč zavleklo pa tudi ... splavarji so o takih doživljajih molčali.

Z Borla smo krenili proti Vavrč, kjer smo si v Kalniku ogledali tovarno za predelavo sadja in zelenjave. Tu nismo videli kaj posebnega, ker je bila tovarna v remontu. Tod predelejo tudi meso in začetna proizvodnja je že tu. Najzanimivejše je bilo, da so kljub deficitu kar dobro »delili«.

Ker je bil naš končni in glavni cilj »Podravka«, smo se v Kalniku hitro poslovili in odbrzeli dalje proti Koprivnici, kjer so nas pred tovarno že čakali predstavniki podjetja. Ne da bi izstopili, smo nadaljevali pot do njihovega počitniškega doma.

K nam je prisedel predsednik sindikalne podružnice tovariš Zlatko Vdovič, ki nam je med potjo opisoval kraje in zanimivosti, mimo katerih smo se vozili.

Prav blizu madžarske meje so na prodnatem terenu nekoč kopali gramoz. Nastale so velike jame, ki jih je kasneje zalila voda in tako so nastala jezera. Zaradi takšnega nastanka teh jezer se kraj imenuje Šodarica. Koprivničani nameravajo v tem kraju zgraditi turistične objekte in izkoristiti prirodne lepote okolice in jezer. Nekaj manjših domov že stoji in tudi »Podravka« ima svojega. Naši poklicni tovariši so nam pripovedovali o svojih načrtih v tem kraju, ki naj bi se razvil v turistično področje.

Vrnili smo se v Koprivnico, kjer so nam predstavniki podjetja, nosilci proizvodnje, razkazali tovarno ter obrazložili načrte za nadaljnji razvoj. Čeprav je tovarna nova in je proizvodnja moderno zasnovana, se kolektiv ni ustavil pri tem, pač pa gradijo nove objekte in širijo proizvodne zmogljivosti, da je okolica tovarne eno samo gradbišče. Na te uspehe in tak razvoj so res lahko ponosni. Planirana investicija znaša nad 400 milijonov.

Pri kosilu smo se srečali še z ostalimi predstavniki tovarne in po nagovoru direktorja inž. Pavla Gažija so se vrstile zdravice, pozdravi in dobre želje. Le bogatemu kosilu gre zasluga, da smo bili pri popoldanskih športnih srečanjih še kar »možakarji«, čeprav že dokaj židane volje. Vseeno bi lahko šteli čas od prihoda pa tja do večera v uradni del obiska, četudi je vse potekalo v pristrčno prijateljskem in veselem razpoloženju.

Višek je bil po večerji v domu JLA, kjer se je po podelitvi pla-

Pred »Kolinsko« v Ljubljani

Za slovo iz »Podravke« pa še »Ah zdaj gremo, ah zdaj gremo« ...

ket, pokala, slike in albuma razvila zabava do zore.

Veliko zanimivega smo se lahko pomenili. Vsak je hotel vedeti, kako v »Podravki« rešujejo to, kako ono; prav tako je tudi naše gostitelje marsikaj zanimalo o »Delamarisu«.

Eni in drugi pa smo ugotavljali, da so takšna srečanja za obe strani koristna. Morda smo to ugotavljali tudi malce pod vplivom toplega sprejema in pozornosti, ki smo ju bili deležni.

Čas obiska je kar prehitro potekel in treba se je bilo posloviti.

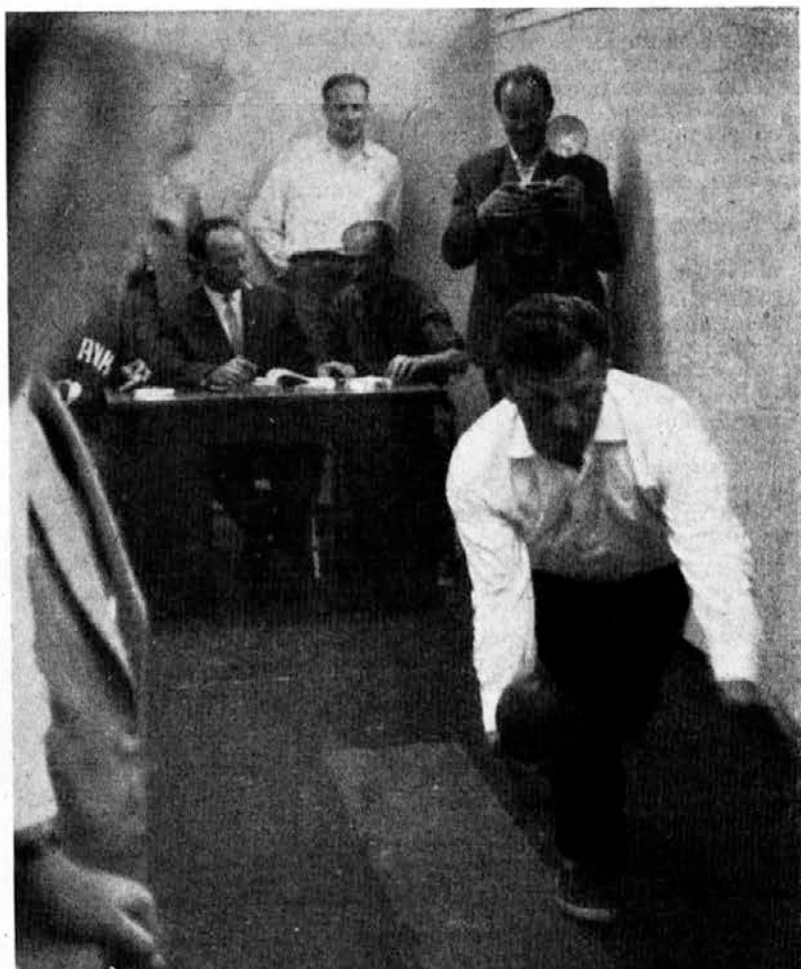
Pospremili so nas in nam pokazali svojo plantažo breskev, ribezlja ter češenj, nakar smo si na meji komune Koprivnica še enkrat pristrčno stisnili roke.

Trdno prepričani, da se bomo še videli v Koprivnici in v Izoli, smo krenili proti domu.

Čeprav sta bili za nami dve skoraj neprespani noči, je bilo tudi nazaj grede veselo.

Za prijetno nedeljsko popoldne sta poskrbela tovariša Dušan in Tomaž, ki sta v oddaji »za vsakega nekaj« privlekla na dan vse, kar sta o kom vedela s te poti, tako da je bilo dovolj zabave in smeha.

Prijeten vtis obiska v »Podravki« se počasi umika vplivu sive in puste vsakdanjosti, v lepem spominu pa bodo ostali prijetni in veseli poklicni tovariši iz Podravine.

Kegljači so se dobro odrezali

Gradnja stanovanj

V skladu z našimi možnostmi smo angažirali SGP »STAVBE-NIK« iz Izole za tri stolpnice po 10 stanovanj — skupaj torej 30 novih stanovanj. Naše potrebe so seveda večje, toda vse naenkrat ne gre.

Kako pa napreduje gradnja? Opazili smo, da so teren splanirali že pred meseci, nato pa je življenje na gradbišču zamrlo. Marsikdo se sprašuje, ali bo letos tam kaj »zraslo« ali nič.

Zanimali smo se pri izvajalcu, ki nam je zagotovil, da je gradnja stolpnice v planu za letošnje leto in da bodo spoštovali pogodbo; predaja ključev bo najkasneje do 1. oktobra 1963. Osvojili so tak način dela, da prevzete objekte razdele po vrstnem redu izgradnje, začnejo in dokončajo. Trenutno imajo vso razpoložljivo delovno silo na turističnih objektih, kjer morajo dela ob začetku turistične sezone končati. Tedaj pa bo nastalo na zapuščenem, splaniranem terenu delovno mravljišče, kjer bodo nastala stanovanja, vseljiva še letos.

Za stanovanjsko naselje bodo zgrajene komunalne naprave, ki bodo omogočale uporabo stanovanj. Ob naselju bo nova cesta, v katero se bodo stekali priključki od posameznih stanovanjskih stolpcev. Do naselja bo napeljan napajalni vodovod. Električno energijo bo oskrbovala nova transformatorska postaja. Kanalizacijo naselja bodo priključili na novi kanal, ki poteka ob obstoječi cesti.

Stanovanjske stolpnice, v katerih gradijo stanovanja, izvajajo po projektnem elaboratu ing. Eda Miheveca.

Omenili smo eno točko pogodbe, to je rok izgradnje. Naše ljudi pa zanimajo tudi drugi pogoji, zajeti v pogodbi, saj smo v kolektivu o tem precej razpravljali in je tudi že »Naš glas« pisal o stolpnicah.

Upošteevane so vse zahteve iz razprave na DS kombinata. Pogodba se glasi na fiksni znesek, in sicer nas bo stala ena stolpnica 43.740.000 dinarjev. Garancijski rok je upoštevan za dobo 10 let pri gradbenih delih, 2 leti pri instalacijskih in obrtniških delih. Za eventualno opremo velja-

jo roki, kot jih dajejo posamezne tovarne, ki opremo izdelujejo.

Stanovanja bodo izvedena v dveh različnih velikostih: 15 stanovanj bo imelo 54 m², 15 pa 65 m² neto površine (namesto po prvotnem načrtu 51 m² in 68 m²).

Manjše stanovanje bo imelo:

predprostor	5,98 m ²
dnevno sobo	11,90 m ²
kuhinjsko nišo	4,30 m ²
shrambo	1,12 m ²
kopalnico, WC	4, — m ²
spalnico	12,58 m ²
spalnico	11,22 m ²
balkon	2,57 m ²

Stanovanjska površina	53,67 m ²
---------------------------------	----------------------

Večje stanovanje obsega:

predprostor	5,98 m ²
dnevno sobo	12,58 m ²
kuhinjsko nišo	4,30 m ²
shrambo	1,28 m ²
kopalnico, WC	4,32 m ²
spalnico	13,32 m ²
kabinet	8,28 m ²
spalnico	11,88 m ²
balkon	2,57 m ²

Stanovanjska površina	64,51 m ²
---------------------------------	----------------------

Predvidena mesečna najemnina:

za manjše stanovanje:

pritličje	6.015 din
I. nadstropje	6.165 din
II. nadstropje	6.090 din
III. nadstropje	6.015 din
IV. nadstropje	5.940 din

za večje stanovanje:

pritličje	6.720 din
I. nadstropje	6.870 din
II. nadstropje	6.795 din
III. nadstropje	6.720 din
IV. nadstropje	6.645 din

Končni zneski bodo verjetno nekoliko višji glede na naše zahteve o kvaliteti stanovanj.

Gradnja stolpnice je torej zagotovljena, nakazali pa smo že tudi del sredstev.

Mali oglas

SPALNICO in KUHINJSKO OPREMO, rabljeno, ugodno prodam. Naslov v uredništvu.

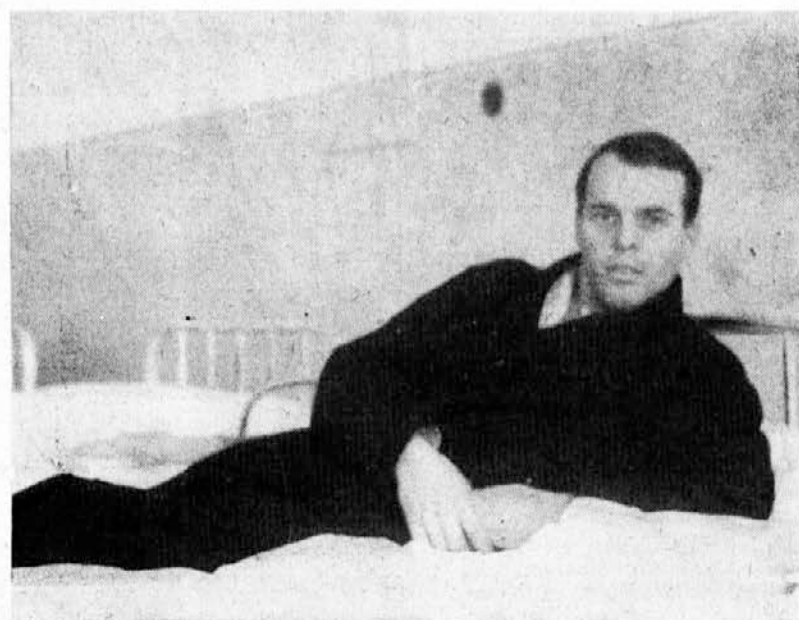
ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujeva kolektivu DELAMARIS, delovni enoti RIBA, sindikalni podružnici in socialnemu referentu tov. Stipančičevi za obisk mojega bolnega

moža Antona v vojaški bolnišnici v Pulju.

Za pozornost in darila res iskrena hvala!

Andrejka Baloh s sinkom

Tovariš Anton Baloh pozdravlja vse v kombinatu

»NAS GLAS« izdaja kolektiv konzervne industrije »DELAMARIS« Izola — List urejuje uredniški odbor: Tihomil Javoršek, Avgust Brezavšek, Zvonko Grahek, Tomaž Pavletič, inž. Gabrijel Cottič, Emil Pugelj, Vili Može, Savo Kapelj, Miro Banovac, Miro Strancar, Ludvik Ferk in Ado Makarovič — Odgovorni urednik AVGUST BREZAVŠEK, Izola, Brklinska 10 — Tiskarna CZP Primorski tisk v Kopru.